

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-08-24
Besvaras senast
2026-09-07

Till minister för civilt försvar Carl-Oskar Bohlin (M)

2025/26:1004 Rysk påverkansoperation

Den proryska påverkanskampanjen Matrjosjka, som nyligen spridit fabricerade videoklipp om påstått valfusk i Sverige och riktat falska anklagelser mot statsminister Ulf Kristersson, illustrerar hur hybridhot mot demokratiska processer tar sig alltmer sofistikerade uttryck. Genom att imitera etablerade mediehus som SVT, Dagens Nyheter, Euronews och Der Spiegel skapas ett sken av trovärdighet som syftar till att underminera förtroendet för både valsystemet och de institutioner som ska granska information. Att kampanjen samtidigt taggar redaktioner och skickar riktade ”verifieringsfrågor” till journalister och faktagranskare avslöjar en mer raffinerad taktik: att överbelasta det demokratiska samhällets förmåga att skilja sant från falskt.

Problematiken sträcker sig längre än till enskilda lögner. När falska påståenden om valfusk sprids, även om de i sig når begränsad organisk spridning, riskerar de att så frön av misstro som kan gro i redan polariserade debatter. I ett land som Sverige, där tilliten till demokratiska processer historiskt har varit hög, kan upprepade attacker av detta slag gradvis erodera den gemensamma verklighetsuppfattningen. Samtidigt tvingas journalister och faktagranskare att lägga resurser på att bemöta fabricerat material, vilket tar tid och uppmärksamhet från det ordinarie granskande arbetet. Resultatet blir en form av informationskrigföring där själva försvarsmekanismen, den oberoende journalistiken, utnyttjas och försvagas.

Kampanjen bör också ses i ett europeiskt sammanhang. Liknande operationer har riktats mot tyska regionalval och franska politiska aktörer, vilket visar på ett systematiskt mönster: länder och ledare som stödjer Ukraina blir prioritetsmål. Det handlar inte primärt om att vinna en debatt i realtid utan om att skapa en långsiktig atmosfär av misstänksamhet, där varje val och varje politiskt beslut kan ifrågasättas med hänvisning till ”utländsk påverkan” även när den faktiska påverkan är begränsad. På så vis kan kampanjerna indirekt bidra till den narrativa bild de själva vill etablera: att västerländska demokratier är sköra och manipulerbara.

Den typ av verksamhet vi ser är ett allvarligt hot mot informationsintegriteten, mediernas oberoende och medborgarnas tillit till demokratiska institutioner, varför det är otroligt viktigt att motverka den.

Mot bakgrund av ovanstående önskas minister för civilt försvar Carl-Oskar

Bohlin svara på följande fråga:

Vilka åtgärder avser ministern och regeringen att vidta i syfte att motverka nämnda problematik?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann